

Hayat

TARİH

1917

MECMUAS

PATRIKHANE'YE DAİR

Günvar Otmanbölük

Lozan andlaşmasının imzasından sonraki devirde, Türk efkâr-ı umumiyesini hayli meşgul eden meselelerden biri, Patrikhane'nin yine millî sınırlar içinde bırakılmış olmasıydı. Çünkü, asırlardan beri bir nifak unsuru halinde bünyemizde yerleşen bu müessesenin ıslah olacağına ve yabancı devletlerle, özellikle Yunanistan'la gizli münasebetlerini keseceğine kimse inanmıyordu.

Matbuat Umûm Müdürlüğü tarafından çıkarılan «Ayın Tarihi» mecmuasının Ekim 1923 tarih ve 2 numaralı sayısında çıkan ve sadeleştirerek aynen aşağıya aldığımız yazıda, Cumhuriyet hükûmetinin Patrikhane'yi nasıl gördüğü ortaya konulmakta, bu meyanda Rum Patriklerinin işgal sırasındaki ibret verici tutumları da anlatılmaktadır.

PATRIKHANE müessesesinin tarihini başlıca üç büyük devreye ayırmak lâzım gelir: Teşekkül devri, İstanbul'un Osmanlılar tarafından fethinden önceki devir, fetihden sonraki devir. Bu üç devrenin en önemlisi ve Patrikhane'nin cismanî ve millî nüfuz sahibi olduğu devre maalesef ikincisidir.

Patrikhane'nin ilk teşekkülü piskopos-

luk halindedir ve sırf bir dinî ihtiyaç dolayısıyla kurulmuştur. Halen Patrik unvanına, İstanbul baş piskoposunun tekadüm etmesi, kuruluşunda piskoposluk halinde bulunmasından ileri gelmektedir. «Konstantinopolis»in tesisinden önce, yani Doğu Roma İmparatorluğu'nun Mecusilik devrine ait olan ilk piskoposluk, İsa'nın vefatından elli sene sonra Hıristiyanlığı yaymak maksadıyla vücuda getirilmiş ve ilk piskopos da Havarilerden Apostolos'un müridlerinden olup Kudüs'den gelen Sıtasis Apostolos olmuştur.

İZNİK TOPLANTISI VE İLK PATRİK

Malûm olduğu üzere Hıristiyanlık dini evvelâ Kudüs'de, sonra da sırasıyla Yunanistan, Roma ve İstanbul'da yayılmıştır. Piskoposluk hali, yirmi dördüncü piskopos zamanında devam etti ve yirmi beşinci zamanında piskoposluk İznik'de toplandı. Yirmi beşinci piskopos da Birinci Mitrofanis adını aldı (315). Piskoposluğun patriklik yapılmasının sebebi ne gelince: Milâdi 300 senesinde Konstantinopolis'i tesis eden İmparator Konstantin, bu şehri Doğu Roma İmparatorluğu'nun siyasî merkezi ilân ettiği gibi, Papalık merkezine tekabül edecek bir dinî merkez meydana getirmek istemiş ve bu maksatla piskoposluğu Patriklik yaptırmıştır (320). Bununla beraber Rum Patrikliği Hıristiyanlıkta Papalıktan sonra gelir. Esasen o zamanlarda Batı ile Doğu Hıristiyanlığı arasında mezhep farkı yoktu. Mezhep farkı siyasî bölünmeden, Ro-

ma İmparatorluğu'nun Doğu ve Batı adlarıyla ikiye ayrılmasından üç yüz sene sonra, dokuzuncu yüzyılda, Patrik Fotiyos zamanında olmuştur. Patriklik halini almaya kadar piskoposluğun vazifesi sırf dinî idi ve bugün alelâde bir papazın kilise içindeki işleri ne ise o idi. Fazla olarak o devirde kiliseler, aynı zamanda bir de mektep vazifesini gördükleri için, oraya devam eden çocukları okuturdu. İlk devir burada bitiyor.

Piskoposluğu Patriklik yaptırtan İmparator Konstantin, bu yeni dinî makâma ayrıca yüksek bir pâyeye vermek istemiş ve bu maksatla bir hiyerarşik düzen koymuştur ki, Patriklik makâmı rûhanî derecelerin en yüksekini teşkil etmiştir. Şimdi ikinci devreye giriyoruz.

İMPARATORLUĞUN BÖLÜNMESİ

On asır kadar süren bu ikinci devir, yirmi beşinci Patrik sayılan I. Mitrofanis'in Patrikliği ile başlıyor. Bu devir içinde, Patrikhane'nin hiç bir cismanî ünfuzu yoktu. Patriklik makâmı, İmparatorluk sınırları içindeki şehir ve kasabalarda ve bunların köylerinde bulunan kilise ve manastırların ve bunlara bağlı emlak, akar ve arazinin idaresiyle meşgul muhtelif ruhban hey'etlerinin mercii idi. Ancak, bu ikinci devre esnasında, bazı patriklerin nüfuz sahibi oldukları görülür. Fakat bu, kendi şahıslarının İmparator saraylarında itibar görmesinden, bazı İmparatorların fazla dindardan ileri geliyordu. Patriklerin nüfuzlu zamanlarında, İmparator saraylarına her dediklerini kabul ettirdikleri de oluyordu. Tabii bu nüfuz ve kuvvet, İmparator ve Patriğin değişmesiyle azalır, çoğalır. Yani bu nüfuz, sırf şahsî bir mes'ele idi.

O yüzden dine pek bağlı olmayan İmparatorlar zamanında Patriğin itibarı alçalır, nüfuzu azalır. İmparatorlar, istediklerini Patrik seçtirirlerdi. Bir rivayete göre İmparatorlardan biri, pek sevdiği on dört yaşında bir çocuğu Patrik tayin etmişti.

Bu uzun devre içinde kaydedilecek en önemli hâdise, Patrikliğın Ortodoks Patrikliği nâmını alarak Papalıktan ayrılması olmuştur. Bu dahi, ekümenik bir sinodun kararıyla yapılmıştır.

Bu devirde, yirmi dört piskoposluk da dahil olmak üzere yüz elli yedi Patrik iş başına gelmiştir. Ortaçağ'ı kapadığı gibi, Patrikhane'nin ikinci devrini de kapayan İstanbul'un Osmanlılar tarafından fethi, Patrik II. Atanasyus zamanında vuku bulmuştur.

FETİH'DEN SONRA

Fetihden sonra ilk Patrik, malûm olduğu üzere Gennadios'dur. Rum tarihçileri, Fatih Sultan Mehmed'in Patrikhane'ye yeni bir salâhiyet vermediğini, Patrikhane'nin Osmanlılar zamanında nail olduğu hak ve imtiyazların, ikinci Halife Hz. Ömer'in Kudüs'ü zaptında verdiği imtiyazların aynı olduğunu iddia etmektedirler. Bu iddia, Patriklerin fetihden evvel cismanî bir salâhiyeti olmadığını ve Patrikhane'nin cismanî salâhiyetinin tâ ikinci Halife zamanına ait bulunduğunu isbatlamaktadır. Halbuki Hz. Ömer'in malûm ahidnamesinde, ancak ırz, can ve mal emniyeti İslâm kefaleti altına alınıyor ki, bu itibarla Rum tarihçilerinin iddiası vesikaya dayanmamaktadır.

Fatih Sultan Mehmed Gennadios'u Patrik nasbettiği zaman, yaptığı iltifatlardan başka, kendisine «Milletbaşı» unvanını da vermiştir. Patriklerin Rum cemaati işleriyle uğraşmaları, işte o zamandan başladı ve Patrikhane cismanî salâhiyet aldı. Bunun, bir hatâ olup olmadığı mes'lesi mevzuumuzun dışındadır.

Maamafih şu nokta kaydedilmelidir ki, Patrikler kendilerine gösterilen bu iltifatlardan, Devlete karşı medyun olacakları yerde, hak ve imtiyazlarını, daima ve daima memleket aleyhinde kullanmışlardır. Patriğe «Milletbaşı» denilince, Patrikhane'yi bir nevi hükümdar sarayı haline getirdiler ve Patrik de âdeta bir hükümdar oldu. Vazifeleri sırf dinî olan Sinod Meclisi'nden başka, «Müşavirler» adı altında, Rum cemaatinin en milliyetçilerinin

den mürekkep bir cismanî meclis teşkil edildi. Ve Patrik daima, hattâ Padişah huzurunda bulunduğu zamanlarda bile, göğsünde iki başlı kartal resmi olan bir arma taşıyordu. Patrikhane içinde «Mâbeynciler» bulunuyor ve Patrik ancak, özel müsaade alındıktan sonra, bu Mâbeyncilerin delâletiyle ziyaret edilebiliyordu. Bu hal Meletiyos'un azledilişine kadar böylece devam etti. Patrikhane'nin bir de «matbâh-ı âmire»si vardı ki, bu da son günlere kadar devam ediyordu.

Patrikhane, Osmanlı Devleti'nin çöküşü safhalarında büyük roller oynamıştır. Meselâ Osmanlı Devleti'yle muhtelif devletler arasında imzalanan andlaşmalardan hiç biri yoktur ki, Patrikhane hakkında bu devlet için birtakım maddeler ve zararlı hükümleri ihtiva etmiş olmasın. Bu da, devletin her gâileli zamanında, harb zamanlarında, sulh müzakereleri zamanında, Patrikhane'nin Hıristiyan devletlerine yaptığı müracaatlar, sızlanmalar neticesi idi. Böylece bu müessese büsbütün Yunanlı, siyasî ve Avrupalı bir mahiyet aldı.

NAKİL MES'ELESİ

Patrikhane kapı kâhyaları, hükûmet nezdinde âdeta bir sefir idiler. Şu farkla ki, sefirler Hariciye Nezareti'ne, kapı kâhyaları da Adliye Nâzırı'na müracaat ediyorlardı. O derecede ki, meselâ zâbıta tarafından Rumun biri herhangi bir sebepten dolayı tevkif edildi mi, kapı kâhyası derhal Adliye Nâzırı'na gider ve keyfiyeti âdeta protesto ederdi.

Patrikhane'nin en çok güvendiği, temas ettiği, Osmanlılar aleyhindeki tertiplerine hizmet eden devlet Rusya idi. Bununla beraber şurası da bilinmelidir ki, onun en büyük yardımcısı Rusya olduğu halde kiblesi ve istikbalini bağladığı yer Yunanistan'dı. Çünkü Yunanistan'da «Hellen», Rumlukda «Hellen»dir ve «Hellenizm»in en çok korktuğu «İslâvizm»dir.

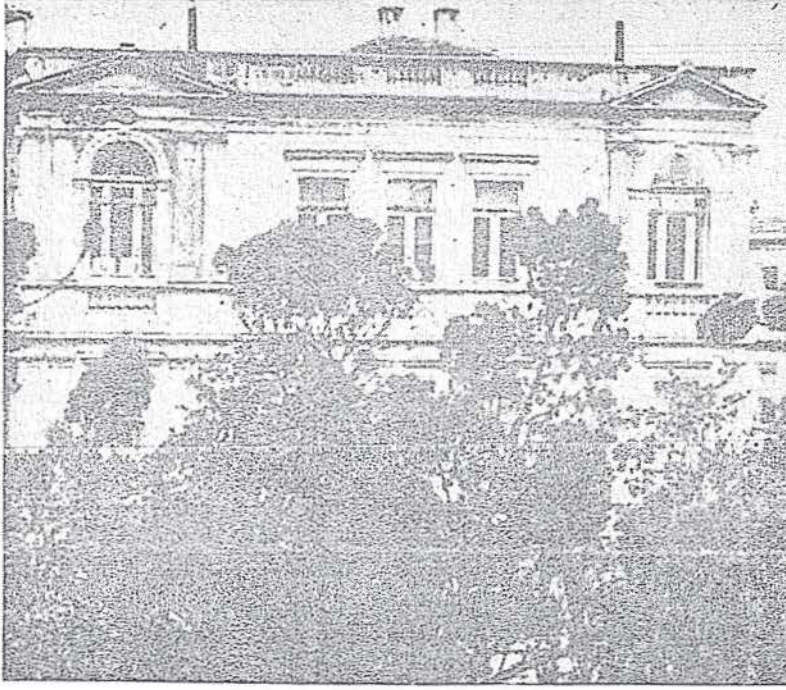
Patrikhane'nin bugünkü vaziyeti karışıktır. Müstakbel vaziyeti, tabii Lozan andlaşmasının ekalliyetler hakkındaki hükümleri çerçevesinde tesbit edilecektir.

Patrikhane'nin cismanî salâhiyetten ve millî mahiyetten tecridi üzerine, en evvel Meletiyos'un kafasından çıkmış olarak, Patrikhane'yi İstanbul'dan nakletmek mes'elesi de çıktı. Buna Yunanistan da, diğer otosefal kiliseler de, buradaki Patrikhane erkânı da aleyhtardılar. Yunanistan'ın aleyhtarlığı, Patrikhane'nin, velev leş halinde olsun, İstanbul'da bulunmasının İstanbul Rumları için kuvvetli bir teselli olmasından; diğer otosefal kiliselerin aleyhtarlığı, Patrikhane'nin nakli halinde onun gideceği yerin, tabii olduğu üzere bir Yunan şehrinin Ortodoksluğun en büyük dinî mercii mahiyetini almak itibarıyla şereflenmesine manî olmak maksadından; buradakilerin aleyhtarlığı ise, kendi mevki ve memuriyetlerini kaybetmek endişesinden ileri gelmektedir.

(Türk görüşüne göre, Patrikhane'nin nakli mes'elesi tetkike şâyandır. Nakil halinde nereye gidecektir? Eğer muhakkak Yunanistan'a giderse, bizim için nakli uygundur. Eğer Rusya'ya giderse uygun değildir. Çünkü o takdirde Rusların elinde, bizim aleyhimize kuvvetli bir âmil olur. Bizim en büyük gayretimiz onu zayıflatmak, mânevî nüfuzdan tecrid etmek, leş haline getirmeğe çalışmak olmalıdır. Şurasını da ilâve etmek isteriz ki Papa Eftim, Patrikhane'nin millî hükûmet nezdindeki mümessilliğini elde edebilmek için, buradaki Patrikhane'ye, Türk-Ortodoks kilisesinin mülga olduğuna dair imzalı bir senet vermiş. Bunun tahkiki ve doğru çıkması halinde icabının yapılması lâzım gelir).

TENEFFÜS ETTİKÇE BÜYÜYEN YILAN

Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethettikten sonra Patrik Gennadios'a bahşetmiş olduğu imtiyazlar, doğduğu andan itibaren teneffüs ettikçe büyüyen zehirli yılanlar gibi zaman geçtikçe büyüdü, genişledi ve nihayet Fener Patrikhanesi, rûhanî ve cismanî meclisleriyle, vekilleriyle, sefirleriyle, velhasıl bir hükûmet teşkilâtının icap ettirdiği bütün teferruatıy-

Fener Rum
Patrikhanesi'n-
den
bir görünüş.

la, Hiâfet ve Saltanat başşehirinde bir fesad ocağı mahiyetinde tam 470 sene, yani Lozan andlaşmasının imzasına kadar devam etti. Lozan'da sulh andlaşması müzakere edilirken, Patrikhane mes'elesi de bahis konusu oldu. Murahhaslarımız bu müzmin ve kokuşmuş çıbamı bir ameliye ile kökünden çıkarıp atmak istediler; Patrikhane'nin İstanbul'dan sınır dışına çıkarılması hususunda çok ısrar ettiler. Bir taraftan otosefal kiliseler, diğer taraftan Patrikhane'nin İstanbuldan kalkması işlerine gelmeyen Yunanlılar, Hıristiyanlık nâmına Avrupa'nın ve Amerika'nın taassubunu tahrik için kıyametler kopardılar ve bütün Hıristiyan âlemine, yakınmalar, protestolar ve imdat mektupları yağdırdılar. Mezhep itibariyle Ortodoksluktan büsbütün ayrı ve hattâ Ortodoksluktan nefret eden Anglikan kilisesi bile, Patrikhane'nin İstanbul'da kalması için teşebbüste bulundu. Anglikan mezhebinin büyük rûhanî reisi bulunan İngiltere'deki Canterbury arcbishopu, bu hususta büyük rûhanî nüfuzunu kullanarak, Lozan'da İtilâf hükûmetlerine yine

Hıristiyanlık namına aralıksız ve şiddetli müracaatlarda bulunmağa devam etti, Meletiyos'la telgraflar teati eyledi. Beş asırdan beri kökleşmiş bu fesad ocağını söndürmenin, Yunan ordusunu denize dökmek kadar mühim ve memleket için elzem olduğunu takdir eden murahhaslarımız, görüşlerinde haftalarca ısrar ettiler ve nihayet Fener Patrikhanesi'nin bütün imtiyazları kaldırılarak alelâde bir kilise halinde İstanbul'da bırakılması esasî üzerinde İtilâf devletleri murahhaslarıyla anlaşabildiler.

«Fener» denilen fesad ocağı söndürülmüş, fakat enkâzı olduğu yerde bırakılmış oldu. Bu kadarı da, memleket hesabına kaydedilecek büyük bir muvaffakiyettir.

Her kuvvet ve her menfaat karşısında eğilmeyi, zehirli yılanlar gibi sokmak fırsatını karçırıldığı zaman dilini çıkarıp yalvarmayı asırlardan beri talim eden Rumlar, mütarekeden beri Türk izzeti nefsinde rencide eden hayâsızlıklarını mâhut Patrik Meletiyos'a yükletmek ve bu suretle

işin içinden sıyrılmak istediler. İrkına mahsus bütün alçaklık ve entrikacılığı nefsinde toplayan Meletiyos da, Türk milletine karşı irtikâb ettiği cinayetlerin hesabını ödemekten korkarak, İstanbul'un tahliyesinden takriben iki hafta evvel —güya izinli olarak— Yunanistan'a savuşup Aynaroz'a yerleşti.

Meletiyos Selânik'de propagandalarına devam etti ve etmektedir. Kendisi Patrikhane'nin İstanbul'dan Aynaroz'a veya Yunanistan'da diğer bir yere nakline şahsen taraftardır. Fakat, yukarıda sayılan sebeplerden dolayı, gerek otosefal kiliseler, gerekse Yunanlılar 'bu fikre karşıdır. Hattâ Rum Ortodoksluğunun en büyük makâmlarından olan Kudüs ve İskenderiye Patrikleri Meletiyos'a taraftar değildirler. Bunlar diyor ki: «Milâdi 320 tarihinde İznik'de teşekkül eden Sen Sinod, İstanbul Patrikliğini kabul etmiştir. Binaenaleyh bu karar mukaddestir. Buna riayet lâzumdur.» Meletiyos ise bir taraftan Kral taraftarlarını, diğer taraftan Venizeloscuları gücendirmiş olduğundan, Yunanistan'dan bu hususta resmen yeterli müzaheret göremiyor.

PAPA EFTİMİN FENER DARBESİ

Müttefikler İstanbul'da son günlerini yaşarken, Türk dostluğuyla, hattâ Orta Anadolu Rumlarının Türk-Ortodoks olduklarını iddia etmekle maruf Keskin Metropolidi Papa Eftim Efendi, bir «Fener darbesi» yaparak Patrikhane'ye misafir olmuştur.

Dayanakları olan Avrupa ordusunun İstanbul'dan çıkmağa mecbur olduğunu gören Patrikhane erkânı, telâş içinde sık sık toplantılar yaparak vaziyeti kurtarmağa çalışıyor ve vaktiyle aforoz ettikleri Papa Eftim'den şefaât diliyorlar. Tahliyenin ertesinde (5 Ekim 1923) Fener kilisesinde yapılan toplantıda, Papa Eftim Efendi'nin Ankara hükûmeti nezdinde Patrikhane mümessili ve murahhası olarak tayinine, ordunun karşılanmasına iştirak etmek üzere üç metropolid ile Papa Eftim Efendi'den mürekkep bir hey'

etin teşkiline, Patriklik makâmının münhal olduğuna ve kilisenin muvakkat idaresini Sinod Meclisi'nin deruhte ettiğine dair Patrikhane'nin metropolidliklere bir tâimim göndermesine, Patrikhane kilisesi riyasetine Silo metropolidi Örienyos'un seçilmesine, sâbık Kayseri metropolidi Amorosyus'un Patrik müsteşarlığına tayinine ve daha birtakım ikinci derecedeki işlerin yapılmasına karar verildi. Aynı günde Papa Eftim Efendi, Rumlara nasihatı havi bir beyanname yayınladı.

Bundan sonra Fener kilisesi papazları ve Sinod Meclisi hemen her gün toplantılarına devam ettiler. İlk günlerde Papa Eftim Efendi'ye karşı güleryüzle hareket eden papazlarla, Rum basını, onun hareketlerini zorbalık diye vasıflandırarak tenkidlere başladılar. Papa Eftim Efendi'nin hükûmete karşı vaziyeti, Türk ve Rum basınında münakaşa edilmeğe başladı.

Papa Eftim, Patrikhane tarafından hükûmet nezdinde vekil ve elçi olduğuna dair Patrikhane'den bir vekâletname alarak Ankara'ya döndü. Patrikhane'nin sahip olduğu cismanî imtiyazların tamamı ilga edilmiş olduğundan, eskisi gibi hükûmet nezdinde «elçilik» veya herhangi bir sıfat veya unvanı hâiz bir vekil gönderemezdi. Adliye Vekâleti de böyle bir sıfatı olan herhangi bir kimseyi kabul edemez. Eski Adliye Vekili Seyyid Beyefendi aynı şekilde hareket etti. Papa Eftim Efendi'nin ibraz ettiği vekâletnameyi o tarzda kabul etmedi. Fakat kiliseler de diğer müesseseler gibi kanunen hükmi şahsiyeti haiz olduklarından bunlar, mahkemelerde ve meclislerde alelâde dâvalarını takip edebilecekleri için Papa Eftim Efendi'nin de bu şekilde ve yalnız mahkeme ve meclislerde geçerli olmak üzere Patrikhane'nin kanunî vekâletini deruhte edebileceğini kendisine tebliğ etti. Papa Eftim Efendi ise Türkçe ve Rumca gazetelerde bu hususta cereyan eden münakaşalara cevap olmak üzere Anadolu Ajansı'yla vuku bulan bir mülâkatta vaziyeti izah ederek kendisinin alelâde bir vekil olduğunu ve Patrikhane'nin hiç bir suretle elçi ve murahhası olmadığını söyledi.

AYASOFYA CAMİ KALDIKÇA...

Papa Eftim Efendi'nin etrafında kopan bütün gürültülere rağmen, Patrikhane'nin bugünkü vaziyeti kurtarmak için birtakım geçici tedbirler aldığını ve fakat hedef tutulan gayelerden hiç bir şey feda etmeyeceğini yeni vekil Amorosyus açıktan açığa itiraf etti. İlk günlerde birtakım beylik lâflar söyleyen ve bu suretle Türklerle gûya anlaşmak isteyen Amorosyus, kötü selefi Meletiyos'dan daha az hâlin değildi. Bu papaz da mütarekeden sonra Türklüğü tahrik için mümkün olan her şeyi yapmış, Türke karşı kin ve düşmanlık kusanların önünde gitmiş, milletimizi boğmak isteyenlere maddî, manevî yardımlarda bulunmuştu. Bu adam, ilk günlerde, arada hiç bir şey olmamış gibi «Her şeyi unutam, Türklerle hoş geçinmek isteriz» tarzındaki sözlerle, yapmış olduğu hayâsızlıkların üstüne bir sünger çekmek istiyordu. Fakat bu papaz bilmiyordu ki, maddî menfaat ve şahsî husumetlere dayanan her şeyi affedecek, unutacak kadar âlicenap olan Türk, millî izzeti nefesine hakaret edenleri asla unutmaz ve affedemez. Bunu anlayan Amorosyus iç yüzünü dışarı vurmakta gecikmedi ve 10 Ekim 1923'de Tevhid-i Efkâr muhabiriyle olan görüşmesinde «Zannediyor musunuz ki, Rumluk susacaktır. İstanbul'da Ayasofya camii olarak kaldıkça, Rumlar kiliseden çevrilmiş camileri gördükçe her gün sizi tel'in edeceklerdir...» diyecek kadar küstahlığa cür'et etmiştir. Aynı zamanda, «Unutmayınız ki, hepimizin damarlarındaki kan Rum kanıdır. Çünkü bizim kızlarımızı aldınız, bizim kanımızla aşılandınız.» sözleriyle Rumlara bu cihetten olsun bir iftihar payı çıkarmak isteyen Amorosyus efendi, İstanbul'da Hüseyin Hilmi Paşa'nın konağında doğduğunu ve «Türkün dizi dibinde hizmet ettiğini» ilâve ederek ırkının vasıflarına ve nankörlüğüne kendisini iyi bir misal olarak göstermişti.

SEN SİNOD'UN SON KARARLARI

Papaz Amorosyus, çevirme hareketinde iflâs ederek selefi Meletiyos'a iltihak et-

tikten sonra, geçici Patrik vekâletine Girilos geldi. Kendisi bu vazifeye muvakkaten seçildiği için, münhal olan Patrikliğe bir papazın seçilmesine Sinod Meclisi karar verdi. Ve bu kararı ve seçim usulünü —tarihi bir mahiyeti haiz olması itibariyle— aynen aşağıya aldığımız bir tâminle rûhanî merkezlere tebliğ etti. Tâmin şudur:

«Patriklik yüksek makâmının münhal kaldığı 4 Ekim tarihli ve 4810 numaralı Sen Sinod'un tâmini ile açıklanmıştır. Bu kere Patrikhane, sırf rûhanî ve kilise merkezi olmak sıfatındaki yeni vaziyeti üzerine, yeni Patriğin aşağıdaki tarzda seçilmesine karar verdiği tebliğ olunur:

1 — Patrik seçimine, doğrudan doğruya Patrikhane'ye mensup olanlar ile bilfiil hizmette bulunan metropolitler ve baş episkoposlar iştirak edeceklerdir.

2 — Bunların cümlesi istisnasız tamim tarihinden itibaren kırk gün zarfında, kendilerince uygun görülen namzedin ismini bir puslaya yazıp o puslayı mühürlü bir zarf içine koyacak ve üzerine «rey puslasını ihtiva ediyor» ibaresini yazdıktan sonra, Sen Sinod Meclisi reisi olan Erdek Metropolitidi Kalinikos'a hitaben bir kapalı mektup ile göndereceklerdir.

3 — Patrik namzedi olarak yedi sene hizmette bulunan metropolit ve baş episkoposlar gösterilecektir.

4 — Rey puslaları, bu tâminin yayınlanması tarihinden itibaren kırk birinci günde İstanbul'da bulunan metropolitlerin iştirakiyle Sen Sinod Meclisi'nde tasnif olunacak, tasnif neticesinde aranan evsâfı haiz üç kişilik bir cetvel tanzim olunacaktır.

5 — Bu üç namzedden biri, İstanbul'da bulunan metropolitler ile Sen Sinod Meclisi tarafından Patrikhane kilisesinde icra olunacak âyini rûhanîden sonra kanunî reyler ile patrik seçilecektir.

Binaenaleyh, yukarıdaki kararın nazari itibare alınarak, tayin olunan mühlet zarfında her bir metropolitin seçimlerin icrası için rey puslasını göndermesi beyan olunur.

14 Ekim 1923»